

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development : R & D) โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี มีสมมติฐานการวิจัย คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทอผ้าของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่มที่เรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 57 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้สำรวจข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปใช้ในการร่างหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่
 - 1.1.1 แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน

1.1.2 แบบสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 คน

1.1.3 แบบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน คือ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ สำหรับใช้ทดลอง (try out) กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อกรู จำนวน 68 คน ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรด้วยตนเองและคัดเลือกแบบทดสอบตามคุณภาพ จำนวน 30 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ นั้นมาวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังใช้หลักสูตรกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. เครื่องมือประเมินผลงานนักเรียน คือ การประเมินผลงานระหว่างทดลองใช้หลักสูตรจากการปฏิบัติกิจกรรม โดยประเมินผลงานตามสภาพจริงใช้แบบประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์การประเมิน (rubric) ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ผ่านการประเมินร้อยละ 80.00 และให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ มาตรฐานประมาณค่า 3 ระดับคุณภาพ ดังนี้

3.1 ร้อยละ 90.00 - 100.00 คือ คะแนน 18.00 – 20.00 หมายถึง ระดับคุณภาพดี

3.2 ร้อยละ 80.00 - 89.95 คือ คะแนน 16.00 – 17.99 หมายถึง ระดับคุณภาพพอใช้

3.3 ร้อยละ 5.00 - 79.95 คือ คะแนน 1.00 – 15.99 หมายถึง ระดับคุณภาพปรับปรุง

โดยผู้วิจัยประเมินด้วยตนเอง

4. เครื่องมือการประเมินเจตคติต่อการเรียน คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตรซึ่งเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม โดยใช้เกณฑ์การวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert's Scal) โดยกำหนดการให้คะแนนตามเกณฑ์การวัดเจตคติของลิเคอร์ท (Likert's Scale) และมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อและการแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับของการประเมินเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549, หน้า 223 - 225) ดังนี้

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยรายข้อ

4.21 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.41 – 4.20	หมายถึง เห็นด้วย
2.61 – 3.40	หมายถึง ไม่แน่ใจ
1.81 – 2.60	หมายถึง ไม่เห็นด้วย
1.00 – 1.80	หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
การแปลความหมายค่าเฉลี่ยในภาพรวมทั้งฉบับ	
4.21 – 5.00	หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนมาก
2.61 – 3.40	หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนปานกลาง
1.81 – 2.60	หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง มีเจตคติต่อการเรียนน้อยที่สุด

5. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

5.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน และงานวิจัยการทอผ้า

5.1.2 ดำเนินการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจากนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน

5.1.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 คน

5.1.4 ดำเนินการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 13 คน

หลังจากนั้นนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาวิเคราะห์ และนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์แล้วมาสร้างหลักสูตรฉบับร่างซึ่งหลักสูตรฉบับร่างประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

5.2 ดำเนินการพัฒนาหลักสูตร โดยการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มซึ่งผ่านการวิเคราะห์เรียบร้อยแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นดำเนินการจัดทำหลักสูตรฉบับร่าง และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของหลักสูตรฉบับร่างและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยนำหลักสูตรฉบับร่างกลับมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต่อจากนั้นนำหลักสูตรฉบับร่างเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพและความสอดคล้องของหลักสูตร จากนั้นนำหลักสูตรฉบับร่างมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ก่อนนำไปทดลองใช้กับนักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3 การทดลองใช้หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ดังนี้

5.3.1 ส่งหนังสือขออนุญาตทดลองใช้หลักสูตรกับผู้บริหารสถานศึกษา

5.3.2 จัดเตรียมสถานที่ สื่อประกอบการเรียนรู้ และดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรโดยการทดสอบก่อนใช้หลักสูตร (pre - test) ต่อจากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 18 แผนการจัดการเรียนรู้ และทดสอบหลังใช้หลักสูตร (post - test)

5.4 ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เมื่อสิ้นสุดการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลซึ่งประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบการประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน และแบบการประเมินเจตคติต่อการเรียน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency value) ค่าสถิติร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สถิติทดสอบที (t - test แบบ dependent samples) และวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) แล้วนำผลจากการประเมินผลมาปรับปรุงหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

จากการนำหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ที่วิจัยและพัฒนา (research and development: R & D) มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า

1.1 นโยบายทางการศึกษาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนทั้งร่างกายจิตใจ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ เพื่อให้คนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6, 7 และ 8 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีจิตสำนึกที่ถูกต้องในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ภูมิใจในความเป็นคนไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ นับถือศาสนา รักษาศิลปวัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความรู้เรื่องศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย เน้นการใช้ภาษาอย่างถูกต้อง เน้นกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้ทำได้ ทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เกิดการเรียนรู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ทุกสถานที่ เน้นความคิดสร้างสรรค์ ทำงานกระทั่งเกิดผลงานที่ประณีตเรียบร้อย สวยงาม คงทนถาวร ผลงานนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ เน้นการอนุรักษ์ การสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยตามภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนและสากล

1.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งแต่ละแนวคิด ทฤษฎี มีความสอดคล้องกันสามารถนำมาพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม ซึ่งมีองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้ หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร โดยระบุขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกันและมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาแต่ละคนมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน ดังนี้ ชีวรัตน์ สาสีประเสริฐ (2545) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การอนุรักษ์โบราณสถานโบราณวัตถุอำเภออุทุมพรพิสัย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2) งานวิจัยของ นันธิชัย หิรัญวงศ์ (2547) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉวากเฉลิมพระเกียรติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 3) งานวิจัยของปาริชาติ พลสาร (2547) ได้เสนอการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้าย สำหรับนักเรียนนอกกระบวน 4) งานวิจัยของทรงศรี หอมจันทร์ (2548) ได้เสนอการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี วิชาขนมไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวังเพลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี 5) งานวิจัยของสุดใจ รอดสุวรรณ (2549) ได้เสนอการพัฒนาหลักสูตร เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 6) งานวิจัยของพระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550) ซึ่งทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 7) งานวิจัยของพระมหาเนตร ดอกมะกล่ำ (2551) ซึ่งทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้า โดยหลักการ แนวคิด และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาแต่ละคนเป็นการทอผ้าโดยตรง ดังนี้ 1) งานวิจัยของณรงค์ศักดิ์ ศรีวิสัย (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น รายวิชาช่างทอผ้ากะเหรี่ยง ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแม่ตึ่นวิทยาคม อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ 2) งานวิจัยของวณิชญา หลักหมั่น (2546, บทคัดย่อ) ได้วิจัย เรื่องการปรับเปลี่ยนการทอผ้าของชาวลัวะบ้านเฮาะ ตำบลปางหินฝน อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ 3) งานวิจัยของเยาวลักษณ์ ดวงราช (2546) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เรื่องการทอผ้าขาม้า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 4) งานวิจัยของปาริชาติ พลสาร (2547) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้าย สำหรับนักเรียนนอกระบบ 5) งานวิจัยของสุนทร สุขไทย (2549) ได้วิจัย เรื่อง การทอผ้าพื้นบ้านของชุมชนตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

1.5 การสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จากนักเรียน จำนวน 30 คน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.67 มีอายุระหว่าง 11 – 12 ปี ร้อยละ 73.33 และนักเรียนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าในโรงเรียน ร้อยละ 88.33 และนักเรียนทุกคนต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบสาธิตและการฝึกปฏิบัติจริง ร้อยละ 100.00

1.6 การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอนั้นอื่น ๆ ในการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 18 คน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.56 อายุระหว่าง 41 – 50 ปี ร้อยละ 44.44 มีอาชีพทำไร่ – ทำนา ร้อยละ 77.78 มีระดับการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรี ร้อยละ 22.22 มีตำแหน่งการทำงานสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 05.56 ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนต้องการให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มมาพัฒนาเป็นหลักสูตรที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อย 100.00 และทุกคนเห็นว่าควรจัดการเรียนการสอนการทอผ้าในลักษณะให้นักเรียนได้เรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ โดยให้นักเรียนสังเกตการสาธิต และลงมือปฏิบัติการทอผ้าจริง ร้อยละ 100.00

1.7 การสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร หลักการ แนวคิด และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค แนวทางแก้ไข รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ พบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทุกคนมีความต้องการและเห็นความจำเป็นให้มีการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าในโรงเรียน โดยพัฒนาเป็นหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ 100.00 ทุกคนเห็นด้วยกับหลักการ แนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรโดยสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากบุคลากรหลาย ๆ ฝ่าย ศึกษาขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งศึกษาแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาหลาย ๆ คน และนำแนวคิด รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาเหล่านั้นมาพัฒนาหลักสูตรการทอผ้า โดยมีคณาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเป็นที่ปรึกษา ร้อยละ 100.00 และเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการทอผ้าโดยการพานักเรียนไปศึกษาการทอผ้าในหมู่บ้านก่อนการเรียนการทอผ้าเพื่อให้ นักเรียนเห็นสภาพจริงของการทอผ้าและเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ร้อยละ 100.00 รวมทั้งเห็นด้วยกับแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนการทอผ้าโดยวิธีการสับเปลี่ยนเวลาเรียนบางช่วงกับการเรียนวิชาภาษาอังกฤษซึ่งผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้สอนอีกวิชาหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการทอผ้าติดต่อกัน ร้อยละ 100.00 และส่วนใหญ่เสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการปฏิบัติกิจกรรมจริงทั้งเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล และปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเสมอ ร้อยละ 84.62

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การสร้างองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และข้อมูลพื้นฐาน โดยสำรวจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมาเป็นพื้นฐานในการสร้างโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้าง เนื้อหาสาระ เวลาเรียน แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 18 แผน ดังนี้

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความสำคัญของผ้า
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ความเป็นมาของการทอผ้า
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ประวัติหมู่บ้านหนองกระทุ่ม
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการทอผ้า
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การเลือก ใช้ เก็บ บำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการทอผ้า
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ขั้นตอนการทอผ้า

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การต้มน้ำข้าว
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การลงแป้งและการตากฝ้าย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การปั่นเส้นฝ้ายพันหลอดใหญ่
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การใส่หลอดฝ้ายเข้าก้านโฮง
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การเก็บฝ้าย
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การใส่ฝ้ายเข้าตัวก็และการร้อยเส้นฝ้ายผ่านเข้าเขา
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13 การใส่เส้นฝ้ายเข้าซี่พืม
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14 การทอเส้นฝ้ายให้เป็นผืนผ้า
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15 การวัดและประเมินผล และการคิดราคาต้นทุนการผลิต
 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 การจัดการกับผลผลิต การอนุรักษ์และการสืบสาน
 การทอผ้า

3. ผลจากการทดลองใช้หลักสูตร การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 30 คน โรงเรียนวัดหนองกระทุ่ม อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร จำนวน 9 สัปดาห์ 18 ชั่วโมง โดยแบ่งขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมการทดลองใช้หลักสูตรเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังใช้หลักสูตร

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน คือ การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตร การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตรนอกจากการประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียนแล้วยังประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งประเมินผลด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินเจตคติต่อการเรียน คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร

4. ผลของการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

ผลการประเมินผลและการปรับปรุงหลักสูตร ผู้วิจัยได้ทดลองใช้หลักสูตร การทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผลที่เกิดขึ้นสรุปได้ดังนี้

1. ผลของการประเมินผลหลักสูตรฉบับร่าง โดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรจำนวน 2 คน ด้านเนื้อหา จำนวน 2 คน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 1 คน พบว่า หลักสูตรมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: index of item objective) เท่ากับ 1.00 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทในด้านต่าง ๆ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน คือ การประเมินผลระหว่างใช้หลักสูตรโดยภาพรวม ผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี ผลประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี และผลการประเมินผลด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี

4. การประเมินเจตคติต่อการเรียน คือ การประเมินผลหลังใช้หลักสูตร โดยภาพรวมนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. ผลการปรับปรุงหลักสูตร พบว่า มีการเพิ่มชั่วโมงในหลักสูตรจาก 18 ชั่วโมง เป็น 20 ชั่วโมง โดยปรับเวลาเรียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 และ 13 จากแผนละ 1 ชั่วโมง เป็นแผนละ 2 ชั่วโมง

อภิปรายผล

จากการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี มีประเด็นสำคัญที่จะต้องอภิปรายผลในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. จากผลของการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสำรวจความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร พบว่านักเรียนยังขาดการพัฒนาตนเองในเรื่องการอนุรักษ์และการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น การสร้างคุณค่าให้กับสินค้า และทรัพย์สินทางปัญญาอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทางสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ยังไม่มีการส่งเสริม และยังไม่ดำเนินการอย่างจริงจังดังที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) รวมทั้งที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายทางการศึกษาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ต้องการพัฒนาคนทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ทักษะ ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต รักษาสิทธิเสรีภาพ เคารพกฎหมาย อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และยังคงสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ที่จัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้น

กระบวนการคิด ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการอนุรักษ์ การสืบสานศิลปวัฒนธรรม ประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล ประกอบกับความต้องการเบื้องต้นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาจากการสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทุกฝ่ายต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มขึ้นในโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อสนองนโยบายทางการศึกษาของหน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว และเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีการเชื่อมโยงเทคโนโลยีกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นผู้อนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน คือ การทอผ้า

2. จากการพัฒนาหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) คำอธิบายรายวิชา 4) โครงสร้าง 5) เนื้อหาสาระ 6) เวลาเรียน 7) แผนการจัดการเรียนรู้ 8) สื่อการเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล จากผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรฉบับร่างมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: index of item objective) เท่ากับ 1.00 แสดงว่า เป็นหลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพและเหมาะสม สอดคล้องกับ หลักการ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรของปราโมทย์ จันทรเรือง (2550, หน้า 10) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญ ๆ ไว้ 9 ส่วน โดยเริ่มจาก 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียน การสอน 8) สื่อการเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของชีวันต์ สาลีประเสริฐ (2545, หน้า 35) ได้เขียนองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญไว้ 9 ส่วน คือ 1) หลักการ 2) จุดหมาย 3) โครงสร้าง 4) คำอธิบายรายวิชา 5) ขอบข่ายเนื้อหา 6) เวลาเรียน 7) กิจกรรมการเรียนการสอน 8) สื่อการเรียนรู้ 9) การวัดและประเมินผล

3. จากผลการนำหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 ระหว่าง เดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม จำนวน 18 ชั่วโมง ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 18 แผน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการทอผ้า ในแผนการจัดการเรียนรู้กระทั่งเกิดเป็นผลงานจากการทอผ้าแต่ละชิ้นตอน และผลงาน ผ้าทอของนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพดี รวมทั้งนักเรียนมีระดับเจตคติต่อการเรียน ตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มโดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความสนใจ ตั้งใจเรียน มีความกระตือรือร้นในการเรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถในการทอผ้า ซึ่งเรื่องนี้สอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ (2545, หน้า 3 - 8) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษา โดยมุ่งให้ความสำคัญด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และฝึกปฏิบัติให้ทำได้ ทำเป็น และคิดเป็น และสอดคล้องกับแนวคิดของงามตา เพชรคอน (2549, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่องผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการประเมินผลด้านทักษะปฏิบัติ และมีการประเมินผลด้านเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรด้วย ซึ่งพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านทักษะปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ระดับเจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่องผักพื้นบ้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเนตร ดอกมะกล่ำ (2551, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การประเมินระหว่างการฝึกอบรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมในการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ส่วนการประเมินหลังการใช้หลักสูตรในด้านเจตคติ พบว่า นักเรียนมีเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมในข้อคำถามเชิงบวกอยู่ในระดับเห็นด้วยทุกข้อ คำถามเชิงลบส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ไม่เห็นด้วย

4. จากผลการประเมินผลหลักสูตร

ผู้วิจัยได้แบ่งการประเมินผลหลักสูตรออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ประเมินผลก่อนและหลังใช้หลักสูตร การประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน คือ การประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร และประเมินเจตคติต่อการเรียน คือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร

4.1 จากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ประเมินผลก่อนและหลังใช้หลักสูตร พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงว่าหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการทอผ้าทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเอง มีความสนใจ มีความตั้งใจ และมีความรับผิดชอบในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทิชัย หิรัญวงษ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรมัคคุเทศก์น้อยนำเที่ยวบึงฉาจากเฉลิมพระเกียรติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ที่ได้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทั้งภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ และกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของทรงศรี หอมจันทร์ (2548, บทคัดย่อ) ได้เสนอการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี วิชาขนมไทยสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนวังเพลิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรีเขต 1 อำเภอโคกสำโรง จังหวัด ลพบุรี ที่ได้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดเก่ง กัลยาณกิตติคุณ (2550) ซึ่งทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จัดการเรียนการสอน ให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทำใ้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเนตร ดอกมะเกลือ (2551, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้จัดการเรียน การสอนให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทำใ้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การประเมินผลงานผ้าทอของนักเรียน คือ การประเมินระหว่างใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลงานจากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยภาพรวมผลงานของนักเรียน อยู่ในระดับคุณภาพดี ผลประเมินผลด้านความรู้ และทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับคุณภาพดี และผลการประเมินผล ด้านคุณธรรมโดยการสังเกตพฤติกรรมขณะปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพดี ซึ่งแสดงว่าวิธีการสอนโดยการบรรยาย การสาธิต การใ้ นักเรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเองทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ รวมทั้งให้นักเรียนได้ใช้ สื่อของจริงในการปฏิบัติการทอผ้า ทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมจริงด้วยตนเองกระทั่งเกิดเป็น ผลงานผ้าทอของนักเรียน มีการประเมินผลงานของนักเรียนตามสภาพจริง เป็นแบบ การประเมินผลงานนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อประเมินคุณภาพผลงานโดยอิงเกณฑ์

การประเมิน (rubric) สอดคล้องกับหลักการของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ของกรมวิชาการ (2546, หน้า 105) ได้ให้แนวการวัดและประเมินผลกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เน้นการวัดผลตามสภาพจริง คือ เมื่อนักเรียนเรียนจบเรื่องใด เรื่องหนึ่งแล้วต้องมีผลงานเชิงประจักษ์ ผลงานที่เป็นรูปธรรม ผลงานเป็นสิ่งที่สะท้อนความจริง ของผู้เรียนว่า รู้จริง ทำได้จริง ดีจริงหรือไม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดใจ รอดสุวรรณ (2549, หน้า 62) ได้พัฒนาหลักสูตร เรื่องพืชสมุนไพรในท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลพบุรี เขต 2 ได้กล่าวถึงการประเมินผลงานของนักเรียนซึ่งปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตร พืชสมุนไพรในท้องถิ่น สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบการประเมินผลงาน ของนักเรียน

4.3 การประเมินเจตคติต่อการเรียน คือ การประเมินหลังใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการเรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น บ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งแสดงว่า วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่มทำให้นักเรียนมีความรู้ที่ติดต่อการเรียนเพราะนักเรียนเห็นความสำคัญของการปฏิบัติกิจกรรมจริง ทั้งเป็นรายบุคคล ปฏิบัติกิจกรรมรวมกันเป็นกลุ่ม การให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และการพูดกัน ด้วยวาจาสุภาพทำให้บรรยากาศในการเรียนอบอุ่น เป็นกันเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของงามตา เพชรคอน (2549, บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่องผักพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 พบว่า ระดับเจตคติของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการอนุรักษ์ท้องถิ่น เรื่องผักพื้นบ้าน โดย ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูปลัดเก่ง กัลยาณ กิตติคุณ (2550, บทคัดย่อ) ซึ่งทำการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง มุสาวาท กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ระดับเจตคติของนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเนตร ดอกมะกั่ว (2551, บทคัดย่อ) ได้พัฒนา หลักสูตรฝึกอบรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ระดับเจตคติของนักเรียน ต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วย

ข้อเสนอแนะ

หลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ควรศึกษารายละเอียดของหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เพื่อความสะดวกและความเหมาะสมของการนำไปใช้

1.2 ควรปรับลดระยะเวลาให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน

1.3 วิทยากรควรเป็นผู้มีประสบการณ์ และควรจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหลักสูตรนี้ จึงจะเกิดผลดี

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยและการติดตามผลงานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนตามหลักสูตรการทอผ้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นบ้านหนองกระทุ่ม เพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียนต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรนำไปทดลองใช้กับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งมีอายุมากกว่า 12 ปีขึ้นไป อาจจะทำให้ได้ผลงานผ้าทอที่ดีกว่าการวิจัยในครั้งนี้

2.3 การวิจัยในครั้งต่อไปควรเพิ่มเวลาเรียนในกิจกรรมภาคปฏิบัติการทอผ้าให้มากขึ้น เพื่อความเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละช่วงชั้น

2.4 การวิจัยครั้งต่อไปควรวัดตัวแปรอื่น ๆ คู่บ้าง เช่น ความคิดสร้างสรรค์ในการทอผ้า เจตคติต่อการทอผ้าหรือเจตคติต่อท้องถิ่นดูบ้าง